

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט דב גוטליב

תובעת

פלונית

ע"י ב"כ עוה"ד ע. טרוזמן ואח'

נגד

נתבעות

1. פלונית

2. איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד ע. חרל"פ ואח'

פסק דין

תביעה לפיצויים על פי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים התשל"ה - 1975 (להלן: חוק הפלת"ד) בגין נזקי גוף אשר נגרמו לתובעת כתוצאה מתאונת דרכים. הצדדים אינם חלוקים באשר לסוגיית חבות ומחלוקתם נסובה לעניין שיעור הנזק בלבד.

הנדרש לנדון

1. התובעת ילידת 22.09.1939, נפגעה באורח קשה בתאונת דרכים מיום 16.08.2016 (להלן: התאונה), כהולכת רגל. כתוצאה מהתאונה נפגעה התובעת בעיקר בשתי הרגליים ובכתף שמאל. לצורך בחינת נכותה הרפואית של התובעת כתוצאה מהתאונה מונה פרופ' ישראל דודקביץ כמומחה מטעם בית משפט בתחום האורתופדיה (להלן: המומחה). המומחה בדק את התובעת, עיין בתיעוד הרפואי והעריך בחוות דעתו שבעקבות התאונה נותרה לתובעת נכות יציבה (משוקללת) בשיעור 49.46%.
2. בהמלצת המומחה, ובשים לב לשיעור הנכות שנותרה לתובעת ולגילה במועד התאונה (77), מונתה ד"ר יפה לרמן כמומחית מטעם בית משפט בתחום הגריאטריה (להלן: המומחית). כפי שיפורט בהמשך, המומחית העריכה שבעקבות התאונה התובעת נזקקת לעזרה והשגחה במישורים שונים; קיים סיכוי סביר לירידה עתידית בתפקודה הבסיסי ולנפילות ויש צורך בהחלפת הדיור לדיור נגיש יותר.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

- בנוסף, נדרשה המומחית להתייחס לתוחלת החיים הצפויה של התובעת והתייחסה לסוגיה זו בחוות דעתה ובמסגרת תשובות לשאלות ההבהרה. כבר עתה יצוין כי סוגיה זו נמצאת במחלוקת בין הצדדים והיא תידון בהמשך פסק הדין.
4. בדיון הוכחות שהתקיים ביום 27/07/2020 העידו ונחקרו התובעת ובנה. הצדדים הגישו בנוסף חוות דעת המתייחסות לעלויות צרכי השיקום והתאמות הדיור. הוסכם שכל חוות דעת יוגשו לתיק ללא צורך בחקירת המומחים, תוך שכל אחד מהצדדים יעלה טענותיו בסיכומים.
5. לאחר שהוגשו סיכומי הצדדים נותר אפוא לדון ולהכריע בטענות הצדדים.
- הפגיעות והנכות הרפואית
6. התובעת נפגעה בתאונה בהיותה בת כ- 77 שנים, כהולכת רגל. מהתיעוד הרפואי שצורף לתיק עולה כי בעקבות התאונה התובעת נחבלה בגפיים ובראש ונגרמו לה מספר שברים ופגיעות, שטופלו בבית החולים שיבא, כדלקמן: **שבר בעצם השוקה משמאל** באזור הקרוב לברך- התובעת נותחה ביום 19/08/2016 והשבר בשוק קובע במסמר תוך לשדי; **שבר בפטישון החיצוני** בקרסול ימין- טופל שמרנית; **שבר בכתף ימין** (בקורקואיד פרוצס)- טופל שמרנית באמצעות מתלה; **קרעים רבים בברך ימין**- התובעת נותחה ביום 08/09/2016 ובמהלך הניתוח נעשה שחזור של רצועות ברך ימין ונתפרה הקופסא האחורית. בנוסף אובחנה חבלת ראש קלה (בבדיקת סיטי מח לא נצפו סימני חבלה). במהלך האשפוז התובעת סבלה מפצעי לחץ בעכוז שנרפאו בהמשך וכן מעצירת שתן.
- בשל חוסר חיבור של השבר בשוק שמאל התובעת **נותחה פעם נוספת בשוק שמאל** ביום 21/11/2017 והמסמר הוחלף בפלטות ושתל עצם. מהתיעוד הרפואי עולה בנוסף כי בשל שינויים ניווניים (משניים) בברך ימין, התובעת **מועמדת להחלפת מפרק**.
7. להשלמת התמונה יצוין כי התובעת אושפזה בבית החולים שיבא ובהמשך במעונות השיקום של קופת חולים מכבי במשך 173 ימים.
8. המומחה מטעם בית משפט בתחום האורתופדיה בדק את התובעת, עיין בתיעוד הרפואי שעמד לפניו והעריך בחוות דעתו הסופית מיום 15/02/2019 (בשילוב עם תשובותיו לשאלות ההבהרה מיום 10/09/2019) כי התובעת סובלת בעקבות התאונה מנכות רפואית כדלקמן:
- א. 30% נכות, לפי סעיף 35(1) ד' לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה) תשט"ז 1956 (להלן: תקנות הנכות), בהתאמה, בגין מצב לאחר שבר בשוק שמאל שנותר,

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

- לא התחבר ונותח בשנית, תוך שימוש בשתל עצם ומתבטא בכאב, צליעה, שינויים משניים בברך והגבלה בתנועות הברך.
- ב. 20% נכות לפי סעיף 35(1)ג' לתקנות הנכות, בהתאמה, בגין מצב לאחר שחזור הרצועה הצולבת, המתבטא בכאב.
- ג. 5% נכות לפי סעיף 75(1)א'-ב' לתקנות הנכות, בהתאמה, בגין צלקות מרובות המשתלכות בצבע העור ואינן רגישות.
- ד. 5% נכות לפי סעיף 35(1)א'-ב' לתקנות הנכות בהתאמה, בגין מצב לאחר שבר בפטישון החיצוני בקרסול ימין המתבטא בכאב, תחושת חוסר יציבות, ירידה בתחושה, קרע קטן ברטינקולום ו-SPLIT בפרונאלי הארוך והגבלת תנועה.
- סך נכותה המשוקללת של התובעת בעקבות התאונה היא **49.46%**.
9. המומחה ציין בחוות דעתו כי בבדיקתו את התובעת נמצא שהתובעת צולעת ונעזרת במקל. בבדיקת הברכיים נמצאה רגישות תלת מדורית והגבלות תנועה. בבדיקת הקרסוליים נמצאה הגבלת תנועה, רגישות וירידה בתחושה בקרסול ימין. כאמור כבר לעיל, המומחה המליץ על מינוי מומחה בתחום הגריאטריה וסבר שהתובעת נזקקת לעזרה במעברים ובלבוש.
- אשר לתקופת אי הכושר הזמנית לאחר התאונה, המומחה העריך שהתובעת הייתה באי כושר מלא (100%) למשך 6 חודשים לאחר התאונה, אי כושר בשיעור 70% עד למועד הניתוח לתיקון חוסר החיבור בשוק (21/11/2017), 100% ממועד הניתוח הנ"ל ולמשך 3 חודשים ו-70% נכות זמניים למשך שלושה חודשים לאחר מכן.
10. הצדדים לא חלקו על קביעות המומחה בתחום האורתופדיה ומשכך אני מאמץ את חוות דעתו במלואה. נכותה הרפואית המשוקללת של התובעת היא בשיעור **49.46%**.
- הנכות התפקודית
11. התובעת נפגעה בהיותה קרוב לגיל 77 וכיום היא מתקרבת לגיל 81.
12. המומחית בתחום הגריאטריה בדקה את התובעת, עיינה בתיעוד הרפואי והעריכה בחוות דעתה שעד לתאונה הייתה התובעת עצמאית בכל התפקודים. התובעת עלתה וירדה את 60 מדרגות ביתה ללא עזרה, נשאה סלי קנייה, ביצעה בעצמה את כל מטלות הבית (בישול, כביסה וניקיון) ואף בישלה עבור בנה שמתגורר לבד. המומחית התרשמה שהתובעת בעלת מוטיבציה גבוהה לעצמאות אך ציינה כי בעקבות התאונה התובעת מתהלכת עם מקל וזקוקה להשגחה בירידה ועליה במדרגות ובהליכה ברחוב וכן זקוקה לעזרה (בקניות, בישול, כביסה, ניקוי הבית, יציאה

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

מחוץ לבית, ליווי לרופא והבאת תרופות, השגחה ברחצה למניעת נפילה בגלל נטיית הברך הימנית לקרוס).

בדומה להתרשמות הרופאים המטפלים, המומחית העריכה שתתכן החמרה במצבה של התובעת במהלך השנים הבאות בגלל שינויים ניווניים (משניים) שהופיעו בברך לאחר ובעקבות התאונה ועלולים להביא לשחיקה מואצת של סחסי הברכיים (הן בברך שניזוקה במהלך התאונה והן בברך השנייה שעליה מוטל כעת עומס יתר). לעמדת המומחית, התובעת מועדת לנפילה שעלולה להחמיר את מצבה עד כדי מצב סיעודי מלא, כאשר הסיכון לנפילה אצלה עומד על 50% לשנה לעומת 33% לשנה באוכלוסייה הרגילה בגילה.

13. הלכה היא, שהנכות התפקודית נקבעת בידי בית-המשפט על-יסוד מכלול הראיות והנסיבות שלפניו. הנכות הרפואית משמשת נקודת מוצא, אולם יש להוסיף ולבחון את השפעתה על הנפגע המסוים. כך, בין השאר, יש לתת משקל להיקפה, אופייה ומיקומה של הפגיעה, ולהתייחס להשפעתה של הנכות על מקצועו של הנפגע תוך התחשבות בגילו, השכלתו וכישוריו. משקל ממשי יינתן לראיות הנוגעות להשלכה התפקודית בפועל (ע"א 3049/03 גירוגיסיאן נ' רמזי, פ"ד נב(3) 792 (להלן: עניין גירוגיסיאן); ע"א 2113/90 אדלר נ' סוכנויות דרום בע"מ [1992]; ע"א 6601/07 אבו סרחאן נ' כלל חברה לביטוח בע"מ [2010]).

14. במקרה דנן, קשה שלא להתרשם מן המסמכים הרפואיים ומקביעות המומחים, לפיהם התובעת מוגבלת באופן משמעותי בתפקוד, סובלת מהגבלות תנועה בגפיים התחתונות, מחוסר יציבות ומכאבים. נכויות אלה (למעט הנכות שנקבעה בגין הצלקות) הן ללא ספק תפקודיות, והן מגבילות ומכבידות באופן משמעותי על תפקודה של התובעת. בנסיבות אלה סבורני כי הנכות התפקודית של התובעת זהה לנכות הרפואית (ללא הצלקות) והיא אפוא בשיעור 46.80%.

תוחלת החיים

15. כפי שזכר כבר לעיל, האופן בו יש לחשב את תוחלת החיים הצפויה של התובעת, שנויה במחלוקת בין הצדדים.

16. בחוות דעת המומחית העריכה המומחית שתוחלת החיים הצפויה של התובעת (נכון למועד הבדיקה - בעת שהתובעת הייתה בגיל 80) ובשים לב לכך שהתובעת סבלה מיתר לחץ דם, סכרת קלה ויתר שומנים בדם (כאשר לעמדת המומחית, כל המחלות מאוזנות היטב) היא 8.5 שנים ממועד הבדיקה, קרי עד ליום 06/03/2028.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

17. במסגרת שאלות הבהרה ששלחה הנתבעת למומחית התייחסה המומחית לבקשת הנתבעת גם למונח נוסף והוא "תוחלת החיים הפעילה". הנתבעת טוענת שיש להבחין בין המונח "תוחלת החיים" המתיימר לקבוע בכלים סטטיסטיים כמה שנים נותרו לתובעת לחיות ובין המונח "תוחלת חיים עצמאית" המתיימר לקבוע כמה שנים נותרו לתובעת אלמלא התאונה, בטרם הייתה נזקקת התובעת לעזרת אחר בפעולות היום יום. בהקשר זה נטען שהמומחית התייחסה בתשובת הבהרה ל"תוחלת החיים הפעילה", ולאחר שערכה עדכון לפי נתוני התובעת היא העמידה את תוחלת החיים הפעילה של התובעת על 8.25 שנים ממועד התאונה, קרי עד ליום 16.11.2024.

18. מבלי לטעת מסמרות האם המומחית אכן שינתה בתשובת הבהרה את תוחלת החיים הצפויה של התובעת או שרק התייחסה לבקשת הנתבעת ושקללה (במסגרת תשובת הבהרה) גם את הנתון המתייחס לתוחלת החיים הפעילה (עם או בלי הסתייגות), באתי לכלל מסקנה שיש לחשב את תוחלת החיים הצפויה של התובעת לפי תוחלת החיים הכללית, כפי שהיא מופיעה בחוות דעת המומחית, וזאת מהנימוקים שיפורטו להלן:

א. לצד הנטייה הקיימת כיום שעניינה מעבר בין אינדיבידואליות לתעריפיות, קרי פיתוח של הנחות עבודה המסייעות לבית המשפט בשומת הנזק (למשל במקרים בהם קיימת אי ודאות גדולה או במקרים שיש בכך כדי לייעל באופן ניכר את ההליך) השימוש בהנחות עבודה סטטיסטיות ראוי לו שייעשה בזהירות ובשום שכל, ובפרט יש להישמר מפני מצב שבו ייגרע מימוש עקרון השבת המצב לקדמותו (כב' השופט יצחק עמית בע"א 2577/14 פלוני נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב בע"מ (11.1.2015); אליעזר ריבלין וגיא שני, תפיסה עשירה של עקרון השבת המצב לקדמותו בתורת הפיצויים הנזיקיים, משפט ועסקים י' התשס"ט (ספטמבר 2009) 499-524).

ב. כללי הפיצוי המקובלים בשיטתנו מכירים באפשרות של הנתבעת להוכיח קיצור בתוחלת החיים של הנפגע אך גם בהקשר זה הזכיר בית המשפט לא אחת את הזהירות הנדרשת בטרם בית המשפט ייקבע ממצא בדבר קיצור תוחלת חיים שמשמעותו מיני וביה הפחתת הפיצוי שהיה משולם לנפגע אילו החישוב היה נערך לפי תוחלת החיים הכללית (ר' ע"א 8109/95 קרנית נ' גינת, פ"ד נב(5) 637, בעמ' 646-645; ע"א 10842/02 ביטוח חקלאי – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ נ' פלונית ואח' (20/09/2006); ע"א 3807/05 שוקרון נ'

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

מגדל חברה לביטוח בע"מ (05.09.2007); ת"א 17317-11-11 אליהו סמט נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (23.07.2014).

ג. בנדון, הנתבעת לא צירפה פסק דין כלשהו התומך בטענתה שיש לחשב את תוחלת החיים של התובעת לפי כלים סטטיסטיים המתייחסים ל"תוחלת החיים הפעילה". דומה כי אימוץ הנחה זו מצריך זהירות כפולה ומכופלת שעה שהיא מובילה לתוצאה לפיה אדם לא יקבל פיצוי בראשי נזק שונים (בעניינו עזרת הזולת, ניידות והוצאות שונות) בשנים בהן הוא צפוי להיות בחיים. הנתבעת לא הניחה תשתית מספקת לאימוץ כלל כזה על תוצאותיו האמורות (בשים לב, שהנתבעת מבקשת לסמוך על מחקר שנערך בחו"ל בשנת 1983 ואשר מבוסס על בדיקות שנערכו בין השנים 1974-1976 וכן לעמדת המומחית ולפיה בארץ נהוג להתייחס לשישה פרמטרים תפקודיים ולא לארבעה פרמטרים ומתייחסים באופן שונה לדרגת המוגבלות).

וראוי בעניין זה להפנות לספרו של כב' המשנה לנשיאה (כתוארו אז), השופט א. ריבלין, תאונת הדרכים - סדרי דין וחישוב הפיצויים, מהדורה שלישית, בעמ' 885. שם נאמר לעניין הוכחת הטענה בדבר קיצור תוחלת חיים:

".. הטענה בדבר קיצור תוחלת חיים טעונה ביסוס של ממש בחומר הראיות, ואין די בהשערה סטטיסטית, שאינה נקשרת בראיות ברורות לעובדות המיוחדות בכל מקרה ולנתוניו של נפגע מסוים".

ד. מעבר לאמור, יש לציין כי הפיצוי במקרה שלפנינו ככל שהוא מתייחס לתקופת העתיד מגלם בחובו השערות שונות וזאת על רקע אי הוודאות השוררת לגבי העתיד בכלל ובמקרה שלפנינו בפרט (בין היתר, לאור עמדת המומחית בדבר הסיכוי המשמעותי לנפילה והחמרה משמעותית במצב התפקודי גם לאור השינויים הניווניים (המשניים) בברכיים). במקרה כגון דא ממילא חישוב הפיצוי בראשי הנזק השונים לא נערך בהתאם לחישוב אקטוארי כהלכתו אלא במעין חישוב גלובאלי מושכל המקפל בתוכו את מכלול השיקולים שיש בידי בית המשפט נכון למועד פסק הדין. בנסיבות אלה, הפיצוי אמור לשקף איזון ראוי במכלול השיקולים של העניין ומביא בחשבון התפתחויות שיכולות להיות לכאן או לכאן.

ה. לאמור יש להוסיף ולהדגיש כי הדעת נותנת שהגריעה מדרך הטבע ביכולת התפקוד של אדם עלולה להביא לא רק לכך שהניזוק יזדקק לעזרה בגין מצב שאינו קשור בתאונה אלא שיזדקק לעזרה מוגברת אף בגין מצבו עקב התאונה. בעובדה זו יש כדי להעצים את

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

הספקולטיביות של ההנחות שמבקשת הנתבעת להשתית על חישוב הנזק. באותה מידה שאין לשלול כי בשנים מאוחרות יותר התובעת הייתה נדרשת לעזרה גם אלמלא התאונה כך אין לשלול כי תזדקק לעזרה מוגברת בעקבות התאונה. לפיכך, ניתן אפוא לראות את הפיצוי שייקבע להלן כמגלם באורח מאוזן את השנים כולן, לרבות שינויים אפשריים במצבה של התובעת לכאן ולכאן, אלמלא התאונה ובעקבות התאונה, ואף את אלה שלא ניתן לצפותם מראש.

ו. אחר האמור, תוחלת החיים הצפויה של התובעת תחושב בהתאם לנתונים הכלליים שפורטו בחוות דעת המומחית והיא תעמוד אפוא על 8.5 שנים ממועד הבדיקה, קרי עד ליום 06/03/2028.

ראשי הנזק

19. למען הנוחות אחזור על הנתונים הרלוונטיים הנדרשים:

התובעת ילידת: 22/09/1939.

מועד התאונה: 16/08/2016.

גיל התובעת בעת התאונה: 77.

גיל התובעת כיום: 81.

שיעור נכות רפואית: 49.46%.

שיעור הנכות התפקודית: 46.80%.

הפסד שכר בעבר

20. התובעת טוענת שבמועד התאונה עבדה במשק בית והשתכרה סך בשיעור 600 ₪ כל חודש. לעמדת הנתבעת יש לפסוק לה פיצוי בראש נזק זה בסך 24,300 ₪ המשקף פיצוי מלא בראש נזק זה ממועד התאונה ולמשך שלוש שנים לאחריה. בתצהיר התובעת נטען בעניין זה (סעיף 14) שהתובעת עבדה במועד התאונה בניקיון דירה והשתכרה בין 600 ₪ ל- 800 ₪ לחודש ומאחר שמדובר בסכום קטן היא לא דיווחה על העבודה לאף גורם. נטען שהאישה אצלה עבדה לא רצתה להסתבך ולכן לא הסכימה להעיד בבית המשפט.

21. הנתבעת לא חקרה את התובעת על טענותיה להפסדי שכר ולהתרשמותי לא עשתה כן מתוך רצון שלא להכביד על התובעת בדיון ההוכחות ולשאול רק את השאלות שהכרחיות לבירור המחלוקת. בכל מקרה לא התרשמתי שהיה מקום לחקור בעניין זה מקום בו התובעת לא הציגה אסמכתאות כלשהן לעבודה בכלל ולשיעור השכר הנטען בפרט.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

22. בע"א 264/11 אסייג נ' המאגר הישראלי לביטוח רכב (הפול) (25.9.2011) נפסק בעניין פסיקת

פיצוי בגין הפסדי שער למי שטוען להכנסה לא מדווחת, כדלקמן:

"לא למותר לציין, כי על פי הפסיקה דהיום על נפגע הטוען להכנסה לא מדווחת נטל ראיה גבוה במיוחד, מן הטעם ש'מי שהוכיח שהוא נכון להצהיר הצהרות שאינן אמת, יש להקפיד עמו כשהוא מבקש להוכיח הכנסה בשיעור גבוה יותר, שהרי כבר הראה, שכשנזכר לו הדבר הוא מוכן להצהיר הצהרות שאינן אמת' (ע"א 5794/94 אררט נ' בן שבח, פ"ד נא(3), 489 (1995). לכך יש להוסיף, כי מטבע הדברים יש לניזוק אינטרס להגדיל את גובה ההכנסה, ולכן בתי המשפט נוטים לנהוג זהירות יתרה כאשר מועלית טענה מעין זו בתביעות נזקין (ראו - ע"א 9813/07 טובה נעים נ' סהר חברה לביטוח בע"מ (לא פורסם, 16.8.2009) (להלן: 'עניין נעים'); השוו ע"א 8639 אריה חברה לביטוח בע"מ נ' מרדכי קרדוניס (לא פורסם, 18.8.1998). אף יש לקחת בחשבון את שקלול הסיכוי, או שמא הסיכון, כי הנפגע היה נתפס בסופו של יום ברשת של רשויות המס, שאז היה לוקה ב'עשר מיתות בית דין', החל משומות וקנסות למיניהן וכלה בהליכים פלילים (ראו פסק דיני בתא (חי') אורפלי נ' ג'ובראן (לא פורסם, 12.4.2005). יש קולות המהרהרים שמא הגיעה העת לדחות כליל את הטענה להכנסה לא מדווחת מטעמים של מדיניות שיפוטית שלא יצא חוטא נשכר ובטעמים של מעיין 'השתק שיפוטי' (ראו דברי השופט רובינשטיין בעניין נעים לעיל, ובפסק דיני בת"א (מחוזי חיפה) 355/07 עזובון המנוח נ' פלוני (לא פורסם, 13.9.09). למצער, יש הסבורים כי יש להשתק את הניזוק-החי מלטעון להכנסה לא מדווחת, להבדיל מעיזבונו או תלויו של הניזוק-המת, מקום בו התאונה גרמה למות הניזוק. במקרה דנן, לאור הסכום הנמוך שנפסק למערער בגין הסיכוי להשתכרות כלשהי בעיסוקו כתקליטן אותיר את הדברים בצריך עיון, ואף איני רואה להידרש גם לערעור שכנגד שהגישה המשיבה בנקודה זו".

23. במקרה דנן, התובעת לא הרימה את נטל ההוכחה (המוגבר מאוד) המוטל על שכמה להוכחת הטענה, שהייתה לה הכנסה לא מדווחת מיגיעה אישית ואין די לטעמי בהעלאת טענה זו בעלמא בתצהיר (בין היתר משום שמדובר בעדות יחידה של בעל דין על כל המשתמע מכך) אף אם הנתבעת בחרה שלא לחקור עליה.

24. אחר האמור, התובעת לא הוכיחה שעבדה במועדים הרלוונטיים לתאונה במשק בית או בכלל ובנסיבות אלה איני רואה מקום לפסוק לה כל פיצוי בראש נזק זה.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

עזרת הזולת

25. אין חולק שהתובעת נזקקה ונזקקת לעזרה בעקבות התאונה.
26. התובעת מפנה בסיכומיה לתקופת אי הכושר הממושכת בה הייתה לאחר התאונה, לנכות הצמיחה הגבוהה שנותרה לה ולהערכת המומחית לפיה היא נזקקת לעזרה יום יומית במישורים שונים. התובעת מזכירה שהיא מתגוררת לבד, ובנה היחיד, נכדתה והשכנים סייעו ומסייעים לה מאז התאונה, באורח החורג מעזרה רגילה וסבירה של בן משפחה. ביחס לעלויות העזרה הנדרשת, מפנה התובעת לחוות דעתה של ד"ר תמיר שהוגשה מטעמה. ביחס לתקופת העבר-עותרת התובעת לפיצוי לפי 5 שעות עזרה נדרשות ביום ושכר שעתו בשיעור 62 ₪. אשר לתקופת העתיד, עותרת התובעת לפיצוי לפי עלות חודשית של עובדת זרה, בסך חודשי בשיעור 12,000 ₪.
27. הנתבעת בתורה מפנה לעדות התובעת ולפיה מאז התאונה היא תפקדה בעצמה ולא קיבלה עזרה בשכר; לממצאי בדיקת עו"ס של הביטוח הלאומי מיום 26/6/2017 שמצאה את תפקוד התובעת סביר, הגם שהתובעת התלוננה על קשיים בתפקוד (ותלונותיה נרשמו בדו"ח הבדיקה). הנתבעת טוענת כי ההוצאות בגין העזרה בתקופת מסתכמות בסיוע שניתן לתובעת על ידי בנה ולפיכך מוצע פיצוי גלובלי בשיעור 20,000 ₪.
- אשר לתקופת העתיד, הנתבעת מפנה לעובדה שתביעתה של התובעת לענף הסיעוד נדחתה. וכן להערכת המומחית מטעם בית המשפט בתחום הגריאטריה ביחס למישורי העזרה הנדרשים לתובעת בפעולות היום יום, וטוענת שיש לחשב את הפיצוי לפי עזרה של 2 שעות ביום * 45 ₪ לשעה עד תום תוחלת החיים של התובעת.
28. אין חולק שהתובעת הייתה באי כושר מלא במשך תקופה ארוכה. בתקופה זו לבטח נזקקה לעזרת בני משפחתה. התובעת נפגעה בשתי רגליה באורח קשה, בכתף ואף סבלה מקרעים בברך. טענות התובעת ביחס לעזרה לה נזקקה בתקופה ממושכת זו מתיישבות היטב עם קביעת המומחה מטעם בית משפט בתחום האורתופדי בעת שהעריך את תקופת אי הכושר ואף עם התייעוד הרפואי.
29. עדות התובעת ביחס למגבלות, הקשיים והכאבים אותם היא חווה מאז התאונה לא נסתרו. התובעת תפקדה באורח עצמאי לחלוטין עובר לתאונה ובעקבות התאונה היא נזקקת לעזרה בתפקוד היום יום.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

30. באורח דומה להתרשמות המומחית בתחום הגריאטריה, התרשמתי גם אני שהתובעת בעלת מוטיבציה גבוהה לתפקד באופן עצמאי. התובעת לא הגזימה בתיאור קשייה ומגבלותיה בעקבות התאונה ולמעשה התרשמתי כי ההפך הוא הנכון. התובעת סובלת מפגיעות משמעותיות בשתי הרגליים והיא מתהלכת בקושי באמצעות מקל. סבורני, כי במיוחד ביחס לתקופת העבר, יש להביא בחשבון גם את העובדה שהתובעת נפגעה בגיל מבוגר, מתגוררת בגפה בדירה קטנה בקומה רביעית ללא מעלית (כך שכל כניסה ויציאה מדירתה מחייבת לעבור דרך 60 מדרגות). התובעת נדרשה ללא ספק לעזרה מוגברת ומשמעותית.
31. ההלכה היא, שאם ניזוק זקוק לעזרה שניתנה לו על-ידי קרוב משפחה, אין לראות בכך בלבד, עילה לשלילת הזכות לקבל פיצוי מן המזיק (דוד קציר פיצויים בשל נזק גוף 424 (התשנ"ח, 1997), ראה גם ע"א 93/73 שושני נ' קראו ואח', פ"ד כח (1) 277). השאלה איננה אם התובעת קיבלה בפועל עזרת צד ג', אלא אם הייתה זכאית לקבלת עזרה כזאת ואם זו ניתנה לו בין על ידי אדם שאיננו קרוב משפחה ובין על ידי קרוב. התשובה לשאלה האחרונה יכול שתשפיע על שיעורו של הפיצוי.
- לעניין שיעורו של הפיצוי, וכמפורט בעניין שושני הנ"ל, יש לקבוע כי יש להעמיד את הסכום על שיעור נאות (שם, 279-280א), ובהעדר נתונים אובייקטיביים, יפסק סכום גלובלי לטובת התובעת (ראה ע"א 315/83 עגור נ' איזנברג ואח', פ"ד לט (1) 197, 205, וכן ע"א 663/84 עטיה נ' עטיה, פ"ד מד (3) 720, 730) על בסיס הלכה זו, ובהעדר נתונים על הוצאה ממשית ועל היקפה, יש לקבוע את הפיצוי בראש נזק זה, על דרך האומדנה.
32. לאחר שעיינתי במכלול חומר הראיות שהונח לפניי, מצבה הרפואי של התובעת בעקבות התאונה מאז ועד היום וכן שמעתי את עדות התובעת ובנה (ומצאתי אותם מהימנים) באתי לכלל מסקנה שיש לפסוק לתובעת פיצוי גלובלי בגין עזרת צד ג' בעבר בסך 70,000 ₪.
33. אשר לתקופת העתיד ועד לתום תוחלת החיים הצפויה של התובעת, יש להביא בחשבון גם את העובדה לפיה התובעת סובלת מנכות משמעותית בשתי הרגליים וזו פוגעת ומגבילה את יכולת התפקוד של התובעת ומכבידה על התנהלותה. קביעת פיצוי בגין העזרה הנדרשת ראוי שתעשה בהתאמה למישורי העזרה שהוערכו על ידי המומחית מטעם בית משפט (הערכה שכזכור אינה שנויה במחלוקת ובכל מקרה לא נסתרה).

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

34. אני ער לדו"ח המל"ל המצביע על בדיקה שנערכה לתובעת בשנת 2017 ואולם בכל הכבוד, דו"ח זה על ממצאיו אינו מתיישב עם קביעות שני המומחים מטעם בית משפט ואף לא עם התיעוד הרפואי לפיו תפקודה של התובעת נפגע בעקבות התאונה והיא נזקקת לעזרה.

35. כפי שפורט לעיל, המומחית מטעם בית משפט בתחום הגריאטריה העריכה בחוות דעתה שהתובעת מוגבלת בהליכה (מתהלכת עם מקל); זקוקה להשגחה בהליכה בגלל נטיית הברך לקרוס בעת שהיא הולכת ברחוב, בעליה וירידה במדרגות, ברחצה וכן זקוקה לעזרה במשק הבית (קניות, בישול, כביסה, ניקיון הבית). המומחית העריכה בנוסף, שתתכן החמרה במצבה של התובעת במהלך השנים הבאות בגלל השינויים הניווניים (המשניים) שהחלו בברך ועלולים להביא לשחיקה מואצת של סחסי הברכיים (הן בברך שניזוקה במהלך התאונה והן בברך השנייה שעליה מוטל כעת עומס יתר). לעמדת המומחית, התובעת מועדת לנפילה שעלולה להחמיר את מצבה עד כדי מצב סיעודי מלא, כאשר הסיכון לנפילה אצלה עומד על 50% לשנה לעומת 33% לשנה באוכלוסייה הרגילה בגילה.

36. התובעת נזקקת ותזדקק לעזרה יום יומית בעקבות התאונה ואולם אני סבור כעמדת התובעת שמצבה התפקודי מחייב עזרה של 24 שעות באמצעות עובדת זרה, אלא עזרה של מספר שעות כל יום לצורך ביצוע פעולות שונות, כפי שהמליצה המומחית מטעם בית משפט. בעניין זה יש להבהיר כי המומחית מטעם בית משפט לא העריכה שהתובעת זקוקה לעזרה של עובדת זרה במשך 24 שעות ביממה אלא כפי שצוין לעיל, עזרה בפעולות ספציפיות במהלך היום.

37. לאחר שקלול מלוא נתוני התיק, מצבה התפקודי של התובעת, נכותה המשמעותית והצורך בעזרה בביצוע פעולות ספציפיות בכל יום (פעולות שמטבע הדברים נחוצות מספר פעמים ביום בשעות שונות (כגון: בישול, רחצה ואח'')), אני פוסק לתובעת פיצוי לתקופת העתיד פיצוי המביא בחשבון עזרה של 3 שעות ביום, בעלות של 50 ₪ לשעה (עלות אותה אני מוצא כסבירה בנסיבות העניין כפי שאף עולה מסיכומי הנתבעת). החישוב ייערך מהיום ועד לתום תוחלת החיים הצפויה של התובעת (06/03/2028). סך הפיצוי בראש נזק זה הוא 362,639 ₪.

התאמת דיוור

38. הצדדים אינם חלוקים שמצבה התפקודי של התובעת בעקבות התאונה אינו מאפשר לה להמשיך ולהתגורר בדירתה (דירה בקומה רביעית בבניין בלי מעלית ועם 60 מדרגות). הערכה זו עולה באופן ברור מחוות דעת מומחית בית המשפט.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלוגית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

39. המחלוקת היא ביחס לשיעור הפיצוי הראוי ביחס לראש נזק זה. התובעת מפנה לחוות דעת המומחה מטעמה בעניין זה וכן לחוות דעתה של ד"ר תמיר ביחס לגודל הדירה המתאימה למצבה התפקודי של התובעת וטוענת שיש לפסוק לה פיצוי בראש נזק זה בשיעור 525,000 ₪. לחילופין, מפנה התובעת לחוות דעתו המשלימה של המומחה מטעמה ד"ר ברלינר וטוענת שיש לפסוק לה פיצוי בשיעור 1,200 ₪ לחודש המגלם את ההפרש בין מחיר השכירות של הדירה בה היא מתגוררת כיום ובין עלות שכר דירה התואמת את מצבה התפקודי (דירה מרווחת יותר בבניין עם מעלית או קומה ראשונה ללא מדרגות).

40. הנתבעת טוענת שיש לקבל את הערכת חוות הדעת של המומחה מטעמה ביחס לעלויות שכירת הדירור החלופי וטוענת שדירה בקומת קרקע מתאימה למצבה הרפואי של התובעת ולצרכיה. בעניין זה נטען כי ממוצע שכירות דירה כאמור עומד על 2,965 ₪, ודמי השכירות אותן משלמת התובעת כיום עומד על 2,350 ₪. הנתבעת טוענת שיש להעמיד את הפיצוי הראוי בראש נזק זה על ההפרש שבין שתי הדירות עד תום תוחלת החיים כאשר הנתבעת מדגישה שעלות זו מביאה בחשבון בכל מקרה תוספת שטח של 11 מ"ר משטחה הנוכחי של דירת התובעת.

41. המומחים מטעם הצדדים לא נחקרו וחוות דעתם מבוססות על שיטות חישוב שונות ובכל שיטת חישוב מצאתי יתרונות והיגיון מסוים לצד חסרונות וקשיים. בנסיבות אלה, מטבע הדברים, מצאתי קושי לאמץ אחת מחוות הדעת במלואה.

42. לאחר שעייתי בחוות הדעת, בטענות הצדדים ובשים לב שהמומחית בתחום הגריאטריה לא מצאה לקבוע צורך בדירת מגורים גדולה יותר מחד גיסא וכי הערכת העלויות בחוות דעת מומחה הנתבעת ממילא התייחסה לדירה גדולה יותר, מאידך גיסא (וכן בשים לב שטענת התובעת ביחס לצורך בעובדת זרה נדחתה, כמפורט לעיל), דומני שיש לפסוק סכום גלובאלי ראוי גם בראש נזק זה, המגלם את מכלול הנתונים הרלוונטיים והתרשמות בית משפט מהראיות שהוצגו לפניו. נוכח האמור אני פוסק לתובעת סך כולל עבור הצורך בהתאמת דיור מהיום ועד תום תוחלת החיים, בשיעור 65,000 ₪.

ניידות

43. התובעת נפגעה בשתי רגליה ונותרה לה נכות משמעותית. בשים לב להערכות המומחים בחוות הדעת ביחס למגבלות שנותרו לתובעת בעקבות התאונה סבורני כי התובעת אינה יכולה להמשיך להתנייד בתחבורה ציבורית כפי שעשתה עובר לתאונה אלא רק באמצעות רכב של בני משפחה/ חברים או מוניות. התובעת העידה כי עובר לתאונה היא התניידה באמצעות אוטובוס

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

ציבורי על מנת להגיע לבנה שגר בתל אביב וכן לאשדוד לבקר חברים וסביר שגם לקניות ובדיקות רפואיות. אין סיבה שהתובעת לא תמשיך לצאת את ביתה למקומות אלה גם היום. 44. התובעת מפנה לחוות דעת המומחית מטעמה ועותרת לפיצוי בגין תקופת העבר בשיעור 35,000 ₪ ולתקופת העתיד בשיעור 182,400 ₪. הנתבעת טוענת שפיצוי בשיעור 5,000 ₪ הולם את נסיבות העניין.

45. בעניינינו, בשים לב לנכויות האורתופדיות שנותרו לתובעת, להערכת המומחית מטעם בית משפט ביחס לצורך בעזרה וקשיי התפקוד של התובעת (לרבות החשש מנפילות), נחה דעתי כי יש לאמוד את הפיצוי בגין ניידות, לעבר ולעתיד על-דרך האומדן ובסכום גלובאלי (ראו ע"א 2596/92 הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ נ' כהן ואח' סעיף 5 לפסק-הדין (1995); ע"א 3263/93 קופ"ח כללית נ' שבוירי ואח', פ"ד נב(3) 817, סעיף 16 לפסק-הדין (1998); ע"א 185/01 המגן חברה לביטוח בע"מ נ' סלוביק ואח' סעיף 4 לפסק-הדין (2002)). שוכנעתי כי בסמוך לאחר התאונה ולנוכח מצבה, נזקקה התובעת לסיוע בניידות במיוחד לאחר השחרור מתקופת האשפוז לצורך טיפולים ובדיקות רפואיות. נוכח משך התקופה ממועד התאונה ועד היום (בחלוף כ-4 שנים), מהותן וטיבן של הפגיונות האורתופדית הגורמות להכבדה בתנועתה ומגבילות את האפשרות להתנייד באמצעות אוטובוס, ובהתחשב גם בגילה, אני פוסק לתובעת פיצוי בגין הוצאות ניידות הן לעבר והן לעתיד על-דרך האומדן ובסכום גלובלי של 60,000 ₪.

הוצאות רפואיות ואביזרים רפואיים

46. התובעת עותרת לפיצוי בגין הוצאות טיפולים רפואיים, מעבר לסל הבריאות וכן בגין עלויות אביזרי העזר הדרושים נוכח מצבה הרפואי. נטען כי הפיצוי הראוי בראש נזק זה עומד על סך 170,000 ₪. הנתבעת בתורה מפנה לחוות דעת המומחית מטעם בית משפט וטוענת שהמומחית לא ציינה בחוות דעתה כל צורך באביזרים רפואיים ואף לא הוזמנה על ידי התובעת לחקירה. למען הזהירות, הנתבעת מפנה לחוות המומחה מטעמה וטוענת כי הטיפולים הרפואיים לרבות טיפולי פיזיותרפיה והידרותרפיה נמצאים כולם בסך הבריאות ובנסיבות אלה מציעה הנתבעת פיצוי בשיעור 5,000 ₪ בלבד.

47. בהתאם ההלכה שנפסקה בע"א 5557/95 סהר חברה לביטוח בע"מ נ' אלהרד, פ"ד נא(2) 742 (30/4/97), זכאית התובעת לקבל את הטיפול הרפואי הדרוש לה במסגרת קופת החולים בה

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

היא חברה וזאת לפי הוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשמ"ד-1984 (ר' גם ע"א 10/89 שבו נ' אילוז, פ"ד מו(2) 456, 462 (8/4/92)).

48. בהיות התובעת חברה בקופת חולים היא זכאית למגוון הטבות מכוח סל הבריאות המוצע למבוטח על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לרבות טיפולים אמבולטוריים, פיזיותרפיה וטיפולים תרופתיים). לא זו אף זו, עיון בתוספת השלישית לחוק בריאות ממלכתי מעלה שהמשרד הבריאות משתתף ברכישת אביזרי השיקום להם עותרת התובעת, ולכן אף הוצאות אלה מכוסות במסגרת סל הבריאות (ת"א 28477-09-13 פלוני (קטין) ואח' נ' תואם ואח' (15/07/2018)).

49. עם זאת, הצורך הרפואי אינו מוטל בספק, ולאור טיב ומהות הפגיעות סביר בעיני כי התובעת נדרשה בעבר ותידרש גם בעתיד להוציא מכיסה סכומים שונים בגין אבזרים, טיפולים ותרופות שאינן בסל הבריאות.

50. בנסיבות העניין אני פוסק לתובעת פיצוי בסכום גלובלי של 10,000 ₪ לעבר ולעתיד.

נזק לא ממוני

51. בהתאם לתקנה 2(ב) לתקנות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו ממון), תשל"ו-1976, לשיעור הנכות (הרפואית) - 49.46%, גילה של התובעת ו-173 ימי אשפוז, הפיצוי המגיע לתובעת בראש נזק זה הוא סך בשיעור 111,754 ₪.

ניכויים

52. אין חולק שיש לנכות מסכום הפיצוי את תגמולי הסיעוד שקיבלה התובעת בסך 11,334 ₪ וכן את התשלום התכוף ששולם בסך 12,000 ₪ ובסה"כ סך של 23,334 ₪.

סוף דבר

53. התביעה מתקבלת.

54. סה"כ נזקי התובעת הם כדלקמן:

עזרת הזולת (עבר ועתיד)	₪ 432,639
התאמת דיור	₪ 65,000
ניידות	₪ 60,000

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 43038-11-17 פלונית נ' איי אי ג'י חברה לביטוח בע"מ ואח'

הוצאות רפואיות ואח'	10,000 ₪
נזק לא ממוני	111,754 ₪
סה"כ פיצוי	<u>679,393 ₪</u>
ניכויים	23,334 ₪.
סה"כ פיצוי לאחר הניכויים	656,059 ₪.

55. אחר כל האמור לעיל, הנתבעת תשלם לתובעת, סכום של 656,059 ₪, בתוספת שכ"ט עו"ד כדין וכן הוצאות משפט בהתאם לקבלות. הסכומים ישולמו בתוך 30 יום ויישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין.
56. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

פסק הדין מותר בפרסום שעה שהוא לא כולל פרטים מזהים של התובעת.
המזכירות תשלח לצדדים את פסק הדין.

ניתן היום, י"ט אלול תש"פ, 08 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

דב גוטליב, שופט